

Pürtüklü Semender

Dünyada insan faaliyetlerinden en çok etkilenen canlı grubu iki yaşamlılar. Tüm dünyada yaşayan türlerin %40'ının soyu tehlike altında ve sayıları endişe verici derecede azalmış durumda. Soylarını tehdit eden en önemli etkenler yaşam alanı kaybı ya da parçalanması, virütik hastalıklar ve mantar hastalıkları, tarımda kullanılan ilaçlar ve sucul habitatlara yabancı tür girişı olarak kabul edilir.

İki yaşamlılar derileri nemli ve pulsuz canlılardır. Genellikle kuzey yarıkürede yayılış gösterirler. Tüm karasal ve tatlısu habitatlarında, tüm biyomlarda, çok soğuk ve kurak bölgelerde bulunurlar. Ancak genel olarak nemli yerlerde yaşarlar. Bazı türler mağarada yaşamaya uyum sağlamıştır. Çin ve Japon dev semenderleridir (*Andriasp*) en büyükleridir. Boyları 1 metreden fazla olabilir, ancak genel olarak 5-10 ya da 20 cm civarında olur.

Dünyada tanımlanmış 620 kadar semender türü var. Ülkemizdeyse bu sayı 17 civarındadır. Bunlardan biri pürtüklü semenderdir. Pürtüklü semenderler adlarını vücutlarının üzerindeki küçük kabarcıklardan alır. Boyları 12-16 cm kadar olur. Erginlerin vücut renkleri genel olarak sırta esmer, karındaysa sarı ya da turuncudur. Genç bireylerde sırt kısmı sarı ve sarının tonlarında olur. Kuzey Anadolu sahil şeridinin tamamı, Marmara ve Ege bölgesinde yaşarlar.

Pürtüklü semender (*Triturus ivanbureschi*)

Fotoğraf: Dr. Bülent Gözcüoğlu

Kaynak
www.turkherptil.org

Yabani Karanfiller

Karanfilgiller ailesi en iyi bilinen yabancı bitki gruplarından biri. Çok sevilen karanfil çiçeğinin yetiştiriciliğinin yapılması bunun en önemli sebebi olsa gerek.

Karanfilgiller, tek ya da çok yıllık bitkilerden (çok az bir kısmı çalılardan) oluşur. 86 cinsi ve 2200 civarında türü vardır. En iyi bilinen cinsi *Dianthus*'tur (yabancı karanfiller). Ülkemizde yarısından fazlası endemik olmak üzere 70'ten fazla yabancı karanfil türü yaşar. Bunlardan biri de güzel karanfildir (*Dianthus calocephalus*). Güzel karanfil, çok yıllık otsu bir bitkidir. Volkanik ve kireç taşı yamaçlar, açık orman arazileri, tarlalar, stepler başlıca yaşam alanlarıdır. 400-2300 metre arası yüksekliklerde yaşarlar. Yaprakları uzun sivri uçlu ve şeritsidir. Yaprak genişliği 1-4 mm kadar olur. Çiçekleri kırmızı renklidir, uç kısımları dişlidir. Mayıs-eylül kadar olan dönemde çiçek açarlar.

Fotoğraflar Mersin'in Gülnar ilçesinde, dağlık bölgede çekilmiştir. İstanbul, Iğdır, Kars, Karabük, Bitlis, Amasya, Antalya, Bilecik, Burdur, Çanakkale, Erzincan, Erzurum, Hatay, İzmir, Manisa, Kahramanmaraş, Niğde, Sakarya, Bayburt, Karaman ve Mersin illerinde bilimsel kayıtları vardır. Ülkemiz dışında Balkanlar ve Kafkasya'da da yaşarlar.

Güzel karanfil (*Dianthus calocephalus*)

Fotoğraf: Dr. Bülent Gözceliođlu